

jeg hører. Spørgsmaalet om Lovligheden af Københavns Befæstning er et uafgjort Spørgsmaal. Saa længe man ikke under nogen Form har godkendt Bevillingen til disse provisoriske Foranstaltningers Fremme, er denne Sag ikke godkendt og bliver ikke godkendt, og jeg ved ikke, hvad Fornøjelse det ærede Medlem kan have af at fremsætte den urigtige Paastand, at Landbefæstningen er godkendt. Den er ikke godkendt. Jeg haaber ikke, at det ærede Medlem vil benægte Rigtigheden af, hvad jeg her har fremsat, at Rigsdagens to Afdelinger i Tide have forvaret sig imod en saadan Opfattelse.

Krigsministeren (Madsen): Til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), skal jeg gøre en kort Bemærkning. Jeg har ikke haft nogen Anledning til at udtale mig om, hvorvidt Kaptajn Petersen skulde fastholde eller frafalde sin Underskrift, det maa blive hans egen Sag. Som Krigsminister har jeg stillet ham ganske frit; men jeg kan virkelig ikke paatage mig nogen Forpligtelse til at foranledige, at Kaptajn Petersen udtaler sig enten for eller mod Københavns Befæstning.

Ordføreren (Vilhelm Lassen): Det ærede Medlem for Assens (Berntsen), kunde ikke forstaa, hvad Fornøjelse jeg havde af at sige, at Københavns Landbefæstning var gjort lovlig. Jeg skal svare det ærede Medlem, at jeg har den samme Fornøjelse af at sige dette ved denne Lejlighed, som jeg altid har af at sige, hvad der er Sandhed. Det er nemlig Sandhed, at naar de moderate den Gang, de vare ved Magten, for at naa Forliget førte den provisoriske Landbefæstning ind paa Finansloven, og naar de ikke indskrænkede sig alene dertil, men naar de samtidig lavede en Hærlov, som omdannede vort Hærvæsen saaledes, at Artilleriet blev indrettet til Brug netop for denne Fæstning, og saaledes, at det Artilleri, de skabte, skulde ligge ude i denne Befæstning, have vi ikke alene Ret, men vi, som ville tale Sandhed, have Pligt til at sige, at dermed har dette ærede Parti gjort Fæstningen lovlig.

Det er ikke noget nyt, jeg har sagt her i Dag. Det ærede Medlem maa have hørt denne Paastand Tusinder af Gange. Det er et Led i hele den Betragtning af Politik, som mit Parti har. Paa denne Politik have vi arbejdet i Befolkningen lige siden Forliget 1894, og paa denne Opfat-

telse af, at de moderate gjorde Fæstningen lovlig i 1894, have vi sejret i Politik. Det er paa den Opfattelse vi staa her som Flertal i dette Ting, og det er paa den Opfattelse, at Ministeriet i dette Øjeblik sidder paa Taburetterne. Naar derfor det ærede Medlem spørger mig, hvilken Fornøjelse jeg har af at sige det, gentager jeg, at jeg har den Fornøjelse deraf, som det altid er at sige Sandhed.

Det ærede Medlem sagde, at Spørgsmaalet om Fæstningens Lovlighed eller Ikke-Lovlighed var det forbeholdt Fremtiden at afgøre, og han tænkte vel i saa Henseende paa Forsvarskommissionen (*Anders Nielsen*): Det maa være Rigsretten!). Mulig! Det ærede Medlem oplæste den Reservation, der var tagen med Hensyn til Rigsretstiltale. Man reserverede sig en formel Ret til at rejse Rigsretstiltale mod de Mænd, som uden Bevilling havde rejst denne Fæstning, men det er i Virkeligheden ganske irrelevant, naar Spørgsmaalet er, om Fæstningen er gaaet med ind som et lovligt Led af vort Forsvarsvæsen eller ikke. Jeg vil tillade mig at spørge det ærede Medlem: Hvilken Mening er der i at omdanne vor Hær saaledes, at dens Artilleri passer ind i Fæstningen, naar denne ikke skal gaa ind som et lovligt Led af vort Forsvarsvæsen?

Naar jeg i de Bemærkninger, hvormed jeg ledsagede Forslaget fra Mindretallet om ikke at tiltræde de Bevillinger, der her ere foreslaaede, drog Skellet mellem Københavns Søbefæstning og Landbefæstning, gjorde jeg det ud fra et sagligt Standpunkt, og jeg gjorde det med fuld Klarhed over, hvilke Konsekvenser det vil føre til. Jeg mener, at der historisk set intet som helst kan indvendes derimod. Københavns Landbefæstning er aldrig nogen Sinde af det danske Venstre sagligt bleven tiltraadt. Sagligt have vi altid set paa den ikke blot med Tvivl, men vi have ogsaa set paa den som en skadelig Indretning, og det er Forsvarskommissionens Sag at afgøre, om det sagligt kan forsvares at lade den blive liggende, eller om det netop af Hensyn til Danmarks Neutralitet maa siges at være det rette at fjerne Fæstningen eller i hvert Fald at nedlægge den. Det er det Spørgsmaal, Forsvarskommissionen, som det ærede Medlem er Medlem af, har at afgøre. Spørgsmaalet om Lovligheden af Fæstningen stemte det ærede Medlem om den 1. April 1894, og det afgjorde han den Gang.

Jeg skal takke den højtærede Krigsminister for det Svar, jeg fik paa min